

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 28 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ

วันศุกร์ที่ 16 กันยายน 2565 เวลา 09.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 28 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ โดยมี นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ผลิตเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม เมื่อสมาชิกครบองค์ประชุมแล้ว

ประธานฯ ได้อนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปรีกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 24 เป็นเวลาพอสมควร และเมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

(1) กระทู้ถาม	(ไม่มี)
(2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	(ไม่มี)
(3) รับรองรายงานการประชุม	(ไม่มี)
(4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	

4.1 รายงานการศึกษา เรื่อง การบริหารราชการรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง (Self-governing Province) ซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ พิจารณาเสร็จแล้ว

โดยเป็นการพิจารณาต่อจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 24 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันศุกร์ที่ 2 กันยายน 2565 ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณารายงานเรื่องนี้โดยคณะกรรมการได้แถลงรายงาน และมีสมาชิกอภิปรายจนได้เวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ จึงได้สั่งปิดการประชุมเพื่อพิจารณาต่อในการประชุมครั้งต่อไป

ทั้งนี้ สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ขอสันับสนุนให้มีการกระจายอำนาจ ซึ่งการปกครองท้องถิ่นทั้งจังหวัดจะทำให้ราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นสูญสิ้นไป จะไม่มีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนข้าราชการส่วนภูมิภาคอีกจำนวนมาก อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายของราชการก็จะหมดไปด้วยเช่นกัน รัฐบาลไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดนั้นได้เพราะจังหวัดมีอำนาจในการบริหารจัดการและปกครองตนเอง งานของภูมิภาคที่รัฐบาลดูแลอยู่ก็จะไม่สามารถนำไปใช้ในจังหวัดนั้น ๆ ได้ นอกจากนี้ หากมีการผลักดันจังหวัดจัดการตนเองเสร็จสิ้น สิ่งที่เราเรียกว่าราชการส่วนกลางกับงานบริการสาธารณะจากส่วนกลางโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพี่น้องภาคประชาชนในภาพรวมทั้งหมดจะมีจุดแบ่งและแยกกันอย่างไร แต่ในส่วนของพี่น้องใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นค่อนข้างมีความเฉพาะตนเอง ในกรณีการแบ่งโดยใช้ตนเองทางเศรษฐกิจหรือ GDP ที่จังหวัดนั้นได้รับอาจไม่เพียงพอ หรือหากนำเรื่องการเมืองส่วนในการเดินทางหรือพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์หรือความโดดเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งนั้นอาจไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ควรสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อเป็นการลดอำนาจของส่วนกลาง โดยกำหนดข้อยกเว้นไว้เพียงสิ่งที่ห้ามทำ

เท่านั้น ส่วนที่เหลือเป็นภารกิจสำคัญของท้องถิ่นทั้งหมด เมืองบประมาณอยู่ที่ท้องถิ่นเป็นหลักรายได้แล้ว ความเป็นธรรมจะเกิดขึ้นหากมูลค่าทางเศรษฐกิจ รายได้ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ส่วนกลาง ต้องจัดสรรให้แก่ท้องถิ่นอย่างน้อยครั้งหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น หากภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นที่จังหวัดใด หรือเกิดขึ้นที่ท้องถิ่นเทศบาลใด ควรจะต้องแบ่งให้ท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วยในอัตรา 50 ต่อ 50 เพราะมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นท้องถิ่นนั้นเป็นผู้รับผิดชอบภาระที่เกิดขึ้นจากเศรษฐกิจนั้นโดยตรง นอกจากนี้ จะเกิดการแข่งขันการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างท้องถิ่นด้วยกัน อันจะส่งผลให้การหางานและรายได้ ตลอดจน ประชากรก็จะกระจายไปในแต่ละจังหวัด ทุกท้องถิ่นก็จะแข่งขันกันไม่จำเป็นต้องแย่งกันเข้ามาทำงาน ในกรุงเทพมหานครอีกต่อไป ในเรื่องของความเหลื่อมล้ำนั้นจำเป็นต้องมีกลไกการป้องกันความเหลื่อมล้ำ เกิดขึ้นตามมา ยกตัวอย่างเช่น ทุกท้องถิ่นจะต้องมีรายได้ขั้นต่ำที่คำนวณออกมาว่าแต่ละท้องถิ่นมีรายได้เท่านี้ จึงจะเพียงพอในการดูแลบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน และท้องถิ่นที่รายได้น้อย ส่วนกลางต้องอุดหนุน เพิ่มและท้องถิ่นที่มีรายได้มาก ส่วนกลางก็จะอุดหนุนน้อย นี่คือการไกลความเหลื่อมล้ำที่มีความเป็นธรรม แก่ทุกท้องถิ่น ส่วนในกรณีจังหวัดที่ไม่ใช่พื้นที่ทองเที่ยวให้ส่วนกลางอุดหนุนงบประมาณเพิ่ม เพราะรายได้ที่แบ่งให้ท้องถิ่นร้อยละ 50 นั้นหมายถึงอีกร้อยละ 50 ยังอยู่ที่ส่วนกลาง เพื่อเอามาใช้ในการลดความเหลื่อมล้ำ ในจุดนี้ ส่วนประเด็นการยกเลิกข้าราชการส่วนภูมิภาคนั้น มิได้ยกเลิกข้าราชการในทุกตำแหน่งหรือตัดสิทธิ ประโยชน์แต่ประการใด แต่เป็นเพียงการเปลี่ยนหัวหน้าส่วนที่จากเดิมหัวหน้าส่วนอยู่ที่กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และทุกตำแหน่งยังอยู่ที่เดิม ทุกสิทธิ ประโยชน์ยังอยู่เหมือนเดิม

นายชูการ์โน มะทา ประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครอง ส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ ชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกฯ พรรคการเมืองทุกพรรค ที่ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยและให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจโดยเห็นว่ามีจำเป็นจะต้องมีการกระจายอำนาจ และมีสมาชิกฯ บางท่านยังมีความกังวลในบางประเด็น ทั้งนี้คณะกรรมการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ เป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้น โดยมีสมาชิกฯ 15 ท่าน เป็นคณะกรรมการ และมีคณะอนุกรรมการ 3 คณะ ซึ่งสิ่งที่นำมารายงานนั้น เป็นการศึกษารายงานการกระจายอำนาจและจังหวัดจัดการตนเองเพื่อเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรรับรองรายงาน ส่วนประเด็นข้อสังเกตและความไม่สบายใจของสมาชิกฯ หลาย ๆ ท่านว่าการศึกษานั้นอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้นั้น ขอเรียนว่าคณะกรรมการ ได้ศึกษารัฐธรรมนูญอย่างละเอียด โดยได้เชิญนักวิชาการที่มีความรู้ในข้อกฎหมายมาศึกษาร่วมกับ คณะกรรมการ ซึ่งผลการศึกษานั้นเป็นผลการศึกษาเรื่องจังหวัดจัดการตนเอง เป็นรูปแบบหนึ่งของการกระจายอำนาจ โดยข้อเท็จจริงแล้วการปกครองของไทยก็มีการปกครองที่มีราชการส่วนกลาง ราชการ ส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นมาเป็นเวลา 100 กว่าปีแล้ว แต่เนื่องจากหลายรัฐธรรมนูญตั้งแต่ รัฐธรรมนูญ ปี 2540 ปี 2550 และปี 2560 มีบทบัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการปกครองให้กับส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องการให้พี่น้องประชาชนให้ความสำคัญในเรื่องของกระจายอำนาจ ทางคณะกรรมการก็เห็นถึงความสำคัญและได้ทำการศึกษามีการลงพื้นที่ไปรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งในการยกร่าง กฎหมายฉบับนี้เป็นเพียงการศึกษาไม่ได้เป็นกฎหมายที่จะบังคับให้รัฐบาลต้องดำเนินการตามข้อศึกษาของ คณะกรรมการ อย่างไรก็ตาม เพื่อความสบายใจของสมาชิกฯ คณะกรรมการพร้อมที่จะตัดข้อสังเกตข้อ 2 ออกไป คือ กรณีที่ขอให้รัฐบาลนำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดจัดการตนเอง พ.ศ. .... ไปพิจารณาและผลักดันเพื่อให้มีผลบังคับใช้ และในฐานะประธานคณะกรรมการ ขออภัยสมาชิกฯ หากการนำเสนอรายงานแล้วทำให้หลายท่านได้รับผลกระทบก็จะขออ้อมรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว

และจะพยายามแก้ปัญหาต่อไป ทั้งนี้ การศึกษาเรื่องจังหวัดจัดการตนเองเป็นการยกเลิกผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจาก การแต่งตั้งโดยกระทรวงมหาดไทยและให้พี่น้องประชาชนในแต่ละจังหวัดเลือกผู้ว่าราชการของตนเอง ซึ่งมีการยกเลิก 2 ส่วน คือ ยกเลิกผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาคและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนที่เหลือไม่ว่าจะเป็น เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล ก็ยังคงมีอยู่เช่นเดิม โดยไม่ได้ยกเลิกกันนั้น ผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด และยืนยันว่า การตรากฎหมายในเรื่องจังหวัดจัดการตนเองนั้นเป็นเพียงข้อเสนอและเป็นตัวอย่างกฎหมายเท่านั้น

ศาสตราจารย์โกวิท ฝรั่งาม รองประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า โครงสร้างของจังหวัดจัดการตนเองมีอยู่ 2 ชั้น กับอีกส่วนหนึ่งคือเรื่องของรูปแบบพิเศษ โดยชั้นที่ 1 คือ เรื่องของจังหวัดทั้งจังหวัดในภาพรวมซึ่งจะพิจารณาเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นหลักในการทำจังหวัดจัดการตนเอง ส่วนระดับล่างนั้นยังคงให้มี อบต. และเทศบาลเหมือนเดิม ส่วนในเรื่องของรูปแบบพิเศษนั้นเป็นเรื่องของเอกลักษณ์พิเศษไม่ว่าจะเป็น เขตชายแดน เขตพื้นที่เป็นเกาะ เขตเมืองท่องเที่ยว หรือเมืองพหุวัฒนธรรม อาทิ จังหวัดที่อยู่ชายแดนภาคใต้ หรือเกาะสมุย หรือแม่สอด และในหลายพื้นที่ซึ่งอยู่ในการศึกษาของคณะกรรมการคณะหนึ่ง รวมทั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ คือเรื่องของการจัดการบริการสาธารณะของท้องถิ่นและกิจกรรมสาธารณะ รวมทั้งเรื่องการจัดกระทรวงท้องถิ่นและการปกครองรูปแบบพิเศษซึ่งจะเป็นไปตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ อย่างไรก็ตาม หากจังหวัดใดในประเทศไทยมีความพร้อมตามที่เป็นข้อสังเกตไว้และประชาชนได้แสดงเจตนาว่าต้องการให้มีจังหวัดจัดการตนเองหรือเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดของตนเองก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมและเจตนารมณ์ของประชาชน

นายชำนาญ จันทรเรือง รองประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ คนที่สาม ชี้แจงว่า ทุกท่านต่างมีความปรารถนาดีที่ต้องการเห็นการกระจายอำนาจ ทั้งนี้ ในการจัดทำรายงานนี้ เมื่อเราเป็นฝ่ายนิติบัญญัติจึงต้องมุ่งไปที่การกระทำทางนิติบัญญัติซึ่งสุดท้ายแล้วก็ต้องมีการตรากฎหมายจึงได้ยกตัวอย่างไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยร่างที่เสนอมานี้ไม่ใช่กฎหมายแต่เป็นเพียงแนวทางเท่านั้น ในส่วนของข้อสังเกตที่ 2 การเสนอคณะรัฐมนตรีนั้นเป็นการให้พิจารณาซึ่งจะทำหรือไม่ทำก็ได้ สำหรับเรื่องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นยังคงอยู่ในราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติในรายงานการศึกษาจะอยู่ในมาตรา 134 เพียงแต่มีการปรับหน้าที่ให้ชัดเจนเท่านั้น

เนื่องจากสมาชิก ต่างเห็นด้วยกับรายงานของคณะกรรมการและไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้น ประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

4.2 รายงานการศึกษา เรื่อง ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ซึ่งคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาเสร็จแล้ว

นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย ประธานคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พันเอก เศรษฐพงษ์ มะลิสุวรรณ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง พร้อมด้วยที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ แถลงรายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการ ได้เสนอรายงานการศึกษาของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 เรื่อง และได้ถูก

บรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 26 พฤษภาคม 2565 และ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ศุกร์ที่ 27 พฤษภาคม 2565 ได้แก่ 1) รายงานการศึกษา เรื่อง ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ 2) รายงานการศึกษา เรื่อง เทคโนโลยี 5G 3) รายงานการศึกษา เรื่อง New Space และกิจการอวกาศ (Space Economy) 4) รายงานการศึกษา เรื่อง การเกษตรยุคใหม่ของประเทศไทย The Next Generation Farming of Thailand 5) รายงานการศึกษา เรื่อง การศึกษา TELEMEDICINE ใน ประเทศไทย แต่เนื่องจากรายงานทั้ง 5 เล่มดังกล่าว คณะกรรมาธิการได้นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ผ่านมา จึงทำให้เนื้อหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการบางส่วนในรายงานไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรนำรายงานการศึกษามาปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา ทั้งนี้ จากการศึกษาของคณะกรรมาธิการพบว่า การโจมตีทางไซเบอร์ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยในแต่ละครั้งจะมีความรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อประเทศมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การสร้างระบบความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์จึงถือเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการพิจารณาศึกษา ประกอบกับการประกาศให้บังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะต้องพิจารณาศึกษาและดำเนินการให้กฎหมายฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ปรับปรุงแก้ไขรายงาน เรื่อง ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พร้อมได้แนบเอกสารปรับปรุงแก้ไขรายงานเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน การบริการของกิจการโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศบนโลก ไซเบอร์ได้กลายเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญของการประกอบกิจการทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันของภาคประชาชนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์กำลังเพิ่มสูงขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและผลกระทบจึงเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการให้บริการที่มีเสถียรภาพต่อเนื่อง มีความมั่นคงและปลอดภัยต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ กรอบนโยบายและมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ อ้างอิงได้ 2 แนวทางหลัก คือ NIST CSF ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อเสนอให้นำไปปฏิบัติตามความสมัครใจและ NIS Directive ของสหภาพยุโรป ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายบังคับที่มีบทลงโทษชัดเจน ส่วนรายละเอียดสำหรับการกำหนดนโยบาย สามารถอ้างอิงได้จากมาตรฐานต่าง ๆ เช่น มาตรฐาน ISO/IEC 27001 : 2013 (Information Security Management Systems: ISMS) ว่าด้วยข้อกำหนดระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ และสถาปัตยกรรม ITU-T X. 805 สำหรับกรอบการดำเนินงานด้านความมั่นคงปลอดภัยบนเครือข่ายการสื่อสาร กรอบแนวทางการกำกับดูแลทั้งแบบ NIST CSF และ NIS Directive ได้มีการนำมาใช้เป็นแนวทางการกำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศต่าง ๆ อาทิ ประเทศมาเลเซีย สหราชอาณาจักร และเอสโตเนีย เป็นต้น สำหรับสถานการณ์กำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศไทย มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2562 ปัจจุบันได้ผ่านขั้นตอนการจัดตั้งคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ หรือ กมช. ซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมทั้งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หรือ กกม. มีหน้าที่กำหนดหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศและแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนประสานงานเมื่อเผชิญเหตุภัยคุกคามไซเบอร์ ซึ่งมีด้วยกัน 8 ด้าน ได้แก่ ความมั่นคงของรัฐ บริการภาครัฐที่สำคัญ การเงินการธนาคาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ พลังงานและสาธารณสุข สาธารณสุข

และด้านอื่น ๆ ตามที่ กกม. กำหนดเพิ่มเติม การรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ จะแบ่งเกณฑ์พิจารณาเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับไม่ร้ายแรง ระดับร้ายแรง และระดับวิกฤต อย่างไรก็ตาม ยังมีรายละเอียดที่ยังต้องเร่งดำเนินการเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนสำหรับการกำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในทางปฏิบัติ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ดังนั้น ข้อเสนอแนะ แนวทางการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย จึงแบ่งออกเป็น การสร้างการกำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทั้ง 7 ด้านจากภาครัฐซึ่งเปรียบเสมือนไข่มุก และการสนับสนุน การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสม การกำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ครอบคลุมถึงภาคเอกชน ผู้ใช้งาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เรียกว่า Public Private Partnerships หรือ PPP ซึ่งเปรียบเสมือนไข่มุก ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ขอสนับสนุนรายงานฉบับนี้ เนื่องจากรายงานของคณะกรรมการฯ ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดและช่องว่างต่าง ๆ ที่ขณะนี้ประเทศไทยยังคงมีความไม่พร้อม ขอให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำรายงานฉบับนี้ไปพิจารณาศึกษา เพื่อประกอบการดำเนินงานต่อไป อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ประเทศกำลังประสบกับปัญหาการถูกโจมตีและปัญหา ความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ที่ค่อนข้างต่ำ ทั้งที่เรามีหน่วยงานต่าง ๆ ค่อนข้างมาก และไม่ได้ขาดหน่วยงาน ที่จะทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องนี้ ไม่ว่าจะเป็น ตำรวจ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) หรือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมก็ตาม จึงขอตั้ง ข้อสังเกตว่าการตั้งหน่วยงานเพิ่มจำนวนมากจะมีประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้ ในการตั้งหน่วยงานแต่ละครั้ง ต้องใช้เวลาในการดำเนินการจัดตั้ง จัดสรรบุคลากรและเตรียมสำนักงานเสร็จ ต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน หากเป็นเช่นนี้ประชาชนจะได้รับความปลอดภัยทางไซเบอร์เมื่อใด รวมทั้งยังไม่มีมาตรฐานในการรักษา ความปลอดภัย ไม่มีกฎหมายที่จะระบุว่าหากจัดเก็บข้อมูลจะต้องมีระเบียบหรือมีมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูล ไว้อย่างไร และมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างไร นี่เป็นสิ่งที่กฎหมายยังคงขาดและไม่ทราบว่าเมื่อใด จะมีกฎหมายในการครอบคลุมในส่วนนี้ จากการประชุมคณะกรรมการฯ และได้หารือร่วมกับหน่วยงาน บางหน่วยงานได้แจ้งว่ายังคงติดขัดเรื่องความไม่พร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องของระบบรักษาความปลอดภัย เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่กำลังพิจารณาอยู่และประชาชนกำลังประสบปัญหา กันอยู่ในขณะนี้ยังมองไม่เห็นถึงทางออกของปัญหาดังกล่าว จากรายงานนี้ได้เขียนไว้ชัดเจนว่าไม่ว่าจะเป็นปัญหา ในเรื่องของการขาดความร่วมมือจากบุคลากร ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าแปลกเพราะเหตุใดที่มีการตั้งหน่วยงานขึ้นมา เป็นจำนวนมากแต่ยังคงพบกับปัญหาการขาดบุคลากรเพื่อทำงานแก้ไขปัญหานี้ได้ เหตุใดปัญหานี้กลับถูก มองข้าม ไม่มีแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานรัฐตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงหา แนวทางแก้ไขปัญหานี้ไม่ได้ นอกจากนี้ สมาชิกฯ ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์นั้น หมายถึงจะต้องมีเครื่องมือทางเทคโนโลยีในการรองรับ ซึ่งเครื่องมือนี้มีไว้เพื่อป้องกันรับมือการถูกโจมตีไปยัง อุปกรณ์ภายใน ซึ่งเป็นเรื่องทางเทคนิค ซึ่งเครือข่ายของประเทศไทยถูกโจมตีได้ง่ายเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ที่มีการควบคุมได้แม่นยำและมีประสิทธิภาพสูง แต่ประเทศไทยกลับทำเช่นนั้นไม่ได้ ประเทศไทยเป็น Multi Gateway ทำให้คนสามารถเข้าถึงประเทศไทยได้หมด และไทยไม่เคยเป็นผู้ลงทุนทำ Gateway เอง นี่คือแนวทางในการปรับปรุง Gateway เพื่อให้มีแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ให้คนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและปลอดภัย นอกจากนี้ในส่วนของ Data secure ปัจจุบันแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์มีข้อมูลของบุคคลที่เป็นเป้าหมายทั้งหมด ซึ่งหมายความว่าสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะผ่านการซื้อขายที่ผิดกฎหมายหรือการแฮค ข้อมูลก็ตาม พร้อมกันนี้ ขอตั้งคำถามถึง Cloud secure ว่ามีความอ่อนไหวกับการถูกโจมตีมากน้อยเพียงใด

และต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างหรือไม่อย่างไร และแต่ละช่องทางจะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
อย่างไรก็ตาม จะต้องมึระบบการเตือนภัยซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งเพื่อป้องกันการเกิดปัญหา
เพราะขณะนี้ประเทศไทยมักจะแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ และทุกครั้งที่เกิดปัญหาไม่ควรตั้งองค์กรใหม่ แต่ควรใช้
องค์กรที่มีอยู่ให้ถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมต่อบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ทั้งนี้
ความมั่นคงทางไซเบอร์เป็นนโยบายสาธารณะ ซึ่งมีอยู่สองมิติคือ มิติทางเทคนิคและมิติทางการเมือง คือ มิติ
ของผลประโยชน์ความมั่นคงทางไซเบอร์ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีแต่เพียงอย่างเดียวเกี่ยวข้องกับกฎหมาย
อื่น ๆ ที่ใช้เทคโนโลยีนี้ด้วย ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของภาคธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น การควบคุมของ
ทรูกับดีแทค ที่สภาฯ ได้ตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นมาพิจารณาศึกษา นับว่าเป็นมิติทางการเมืองซึ่งสะท้อน
ถึงผลประโยชน์ที่จะกระทบต่อความมั่นคงทางไซเบอร์อย่างชัดเจน จึงขอให้คณะกรรมการขยาย
และยกตัวอย่างให้มากขึ้นเพื่อที่ประชาชนจะได้ทราบว่ามิติทางการเมืองในความหมายของความมั่นคงทาง
ไซเบอร์นั้นจริง ๆ แล้วสำคัญ ยิ่งใหญ่และกระทบต่อพี่น้องประชาชนมากกว่ามิติทางเทคโนโลยี ซึ่งสิ่งที่น่ากลัว
คือเราไม่ได้นำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์กับความมั่นคงของประเทศ พร้อมกันนี้ ขอให้
ผู้นำหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจยึดประโยชน์ของส่วนรวมและประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก มิเช่นนั้น cyber
security จะไม่เกิดขึ้น หากผู้ตัดสินใจไม่ยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

**พันเอก เศรษฐพงษ์ มะลิสุวรรณ รองประธานคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม
และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คนที่สอง** ชี้แจงว่าขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็น ซึ่งรายงาน
ฉบับนี้ได้มุ่งเน้นเรื่องของการกำกับดูแลเป็นหลัก แต่ในเชิงของสังคม เทคโนโลยี และการเมือง ซึ่งสมาชิกฯ
ได้อภิปรายในมิติต่าง ๆ นั้น กรรมการจะต้องนำไปเพิ่มเติมตามที่ได้เสนอมา รวมถึงเรื่องของโอเพอเรเตอร์
บางรายที่ได้มีการดำเนินการตามแนวชายแดน สำหรับในเรื่องของเชิงเทคนิคนั้นเป็นประเด็นเรื่องของ
การควบคุมกำกับดูแล Gateway ในเชิงเทคนิคซึ่งปัจจุบันน่ากังวลว่า Gateway ของประเทศไทยอาจไม่ใช่
ทางเข้าออกของข้อมูลข่าวสารของประเทศอีกต่อไปเนื่องจาก Gateway กำลังยกระดับไปสู่ดาวเทียมวงโคจร
ต่ำที่โทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคใหม่กำลังเชื่อมต่อขึ้นไปบนอวกาศกับดาวเทียมขนาดเล็กที่เป็นหมื่น ๆ ดวงบนอวกาศ
โดยไม่ผ่าน Gateway ของประเทศไทยเลยซึ่งหน่วยงานกำกับดูแล รัฐบาล และประเทศไทย ต้องหันมา
ให้ความสำคัญเพราะมีความเสี่ยงและผลกระทบในวงกว้างในอนาคตอันใกล้ ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าในอีก 5 -10 ปี
ข้างหน้า ข้อมูลข่าวสารของไทยจะไม่ผ่าน Gateway โดยตรงอีกต่อไป แต่จะข้ามก้าวไปสู่กิจการอวกาศที่ถือว่าเป็น
เป็นบริเวณอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนลโดเมนหรือสากลที่เราไม่สามารถควบคุมหรือกำกับดูแลได้ซึ่งถือเป็นภัยคุกคาม
ทั้งนี้ คณะกรรมการมีความห่วงใยเป็นอย่างยิ่งในเรื่องดังกล่าว และขอรับในทุกประเด็น ทั้งมิติทางสังคม
เทคนิค และทางด้านการเมืองไปพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

**นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย ประธานคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคม** ชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกฯ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและมีคำถามบางประการ
ซึ่งทางคณะกรรมการจะได้นำไปดำเนินการในส่วนของคณะกรรมการในโอกาสต่อไป อย่างไรก็ตาม
ปัจจุบันได้มีการโจมตีทางไซเบอร์โดยมุ่งเน้นในเรื่องของสถาบันที่เป็นภาคเอกชนและภาครัฐในหลายแห่ง
โดยรัฐสภาเป็นองค์กรขนาดใหญ่และมีความสำคัญเป็นอย่างมากของประเทศแต่ก็ยังไม่มึระบบความมั่นคง
ปลอดภัยไซเบอร์ ซึ่งคณะกรรมการพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นเพราะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ โดยหวังว่า
สมาชิกฯ จะช่วยกันผลักดันให้มีงบประมาณในการดำเนินการเรื่องความปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐสภา และขอรับ
ข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ทุกท่านเพื่อยกระดับให้มีกฎหมายและเกิดความเข้มข้นในการดำเนินการเพื่อ
เป็นประโยชน์กับส่วนรวมและประเทศชาติต่อไป

เนื่องจากสมาชิกฯ ต่างเห็นด้วยกับรายงาน ของคณะกรรมการฯ และไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้น ประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุม เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุม ข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับ การประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

4.3 รายงานการศึกษา เรื่อง เทคโนโลยี 5G ซึ่งคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาเสร็จแล้ว

คณะกรรมการขอเลื่อนการพิจารณา

4.4 รายงานการศึกษา เรื่อง New Space และกิจการอวกาศ (Space Economy) ซึ่งคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาเสร็จแล้ว

นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย ประธานคณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม พันเอก เศรษฐพงษ์ มะลิสุวรรณ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง พร้อมด้วยที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ แถลงรายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการได้เสนอ รายงานการศึกษาของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 เรื่อง และได้ถูกบรรจุ ในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 26 พฤษภาคม 2565 และ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ศุกร์ที่ 27 พฤษภาคม 2565 ได้แก่ 1) รายงานการศึกษา เรื่อง ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ 2) รายงานการศึกษา เรื่อง เทคโนโลยี 5G 3) รายงานการศึกษา เรื่อง New Space และกิจการอวกาศ (Space Economy) 4) รายงานการศึกษา เรื่อง การเกษตรยุคใหม่ของประเทศไทย The Next Generation Farming of Thailand 5) รายงานการศึกษา เรื่อง ก า ร ศึ ก ข า TELEMEDICINE ใน ป ร ะ เ ท ศ ไ ท ย แต่เนื่องจากรายงาน ทั้ง 5 เล่มดังกล่าว คณะกรรมการได้นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ผ่านมานานจึงทำให้เนื้อหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบางส่วนในรายงาน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น คณะกรรมการจึงเห็นควรนำรายงานการศึกษา มาปรับปรุง เนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นประโยชน์ ต่อการพิจารณา ทั้งนี้ จากการศึกษาและพิจารณาของคณะกรรมการพบว่า กิจการอวกาศ (Space Economy) มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้บริการข้อมูลตำแหน่งระบุพิกัด ทางภูมิศาสตร์ผ่านดาวเทียม เป็นต้น และเป็นกิจการที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ อย่างมหาศาล และแม้ว่าเราจะมีการใช้บริการดาวเทียมมากเพียงใด แต่ผู้ให้บริการดาวเทียม ในประเทศไทยยังเป็นผู้ให้บริการจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะบริการดาวเทียมที่ใช้ในการระบุ ตำแหน่งที่ประเทศไทยจะนิยมใช้บริการดาวเทียม GPS ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก สำหรับในประเทศไทย การให้บริการด้านกิจการอวกาศยังมีลักษณะการผูกขาด เนื่องจากมีแนวคิดในการให้นำหลัก ด้านความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญทำให้การเข้าออกอุตสาหกรรมดังกล่าวยังมีข้อจำกัดจำนวนมากต่างจาก ในต่างประเทศที่มีระดับการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ ให้สามารถเข้าสู่อุตสาหกรรมได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ โครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่สำคัญรัฐบาลหรือหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการในกิจการ อวกาศจำเป็นต้องเข้ามาช่วยส่งเสริมทั้งด้านการเงิน ข้อกฎหมายการให้คำปรึกษา เนื่องจากการ ให้บริการด้านอวกาศ ทำให้ขอบเขตพื้นที่ให้บริการครอบคลุมมากกว่าการให้บริการในประเทศ ดังนั้น

เพื่อยกระดับความสำคัญของกิจการด้านอวกาศให้มากยิ่งขึ้น และเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในอนาคตของประเทศ

เดิมเศรษฐกิจอวกาศ (Space Economy) นิยมจำแนกออกได้เป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้าน Upstream หรือเรียกโดยรวมเป็นอุตสาหกรรมอวกาศ (Space Industry) คือ กลุ่มธุรกิจที่ดำเนินการกับผลิต และส่งวัตถุออกไปในอวกาศหรือการออกไปสำรวจอวกาศ 2) ด้าน Downstream คือ กลุ่มธุรกิจ/กิจกรรมที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรืองานวิจัยที่ได้จากส่งวัตถุหรืองานสำรวจในอวกาศ โดยเศรษฐกิจอวกาศมีมูลค่ารวมในปี 2561 จำนวน 298 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 9.788 ล้านล้านบาท โดยมูลค่าหลักจะอยู่ในส่วนอุตสาหกรรม Downstream เช่น บริการดาวเทียมสื่อสาร บริการดาวเทียมสำรวจทรัพยากร โดยมีมูลค่ารวม 290 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 97.31 ของมูลค่าทั้งหมด ส่วนอีก 9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 262.288 แสนล้านบาท อยู่ในส่วนอุตสาหกรรม Upstream การเติบโตของเศรษฐกิจอวกาศมีการเติบโตใน 5 ปี ที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 7 โดยในประเทศไทยกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเศรษฐกิจอวกาศส่วนใหญ่อยู่ในด้าน Downstream เป็นส่วนใหญ่ เช่น บริการดาวเทียมสื่อสาร การใช้บริการดาวเทียมนำทาง หรือการนำดาวเทียมนำทางมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการในกิจการต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการสรรที่ดิน การจัดการระบบขนส่งทางภาคพื้นดินและทางน้ำ การสำรวจทรัพยากรต่าง ๆ หรือบริการถ่ายภาพทางอากาศ สำหรับประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจอวกาศ แต่มีการประเมินมูลค่าเศรษฐกิจอวกาศของประเทศไทย โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ซึ่งมูลค่าที่ได้เป็นการเทียบเคียงข้อมูลรายได้จากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เทียบเคียงกลุ่มอุตสาหกรรมจากการสำรวจมูลค่าเศรษฐกิจอวกาศของ UK Space Agency และปรับปรุงมูลค่าเศรษฐกิจที่ได้จากข้อมูลแห่งอื่นประกอบ เช่น ข้อมูลการสำรวจอวกาศจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการเพิ่มเติม และการเพิ่มกระบวนการจำแนกประเภทกิจการตามกระบวนการผลิตให้มีความชัดเจน เพื่อให้มูลค่าของเศรษฐกิจอวกาศที่ได้จากการประเมิน ไม่รวมมูลค่ากิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจอวกาศด้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเศรษฐกิจอวกาศของประเทศไทยมีมูลค่าประมาณ 56,122 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นมูลค่าที่เกิดจากอุตสาหกรรม Downstream and Wider Space Economy มีมูลค่ารวม 18,361 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.71 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรม Core Space มีมูลค่าโดยรวม 13,749 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 24.49 เมื่อพิจารณาการจ้างงานจากกิจการที่อยู่ในอุตสาหกรรมอวกาศโดยตรง (Core Space Industry) มีการจ้างงานสูงสุดจำนวนรวม 16,271 คน การจ้างงานโดยอ้อมจากอุตสาหกรรมต้นน้ำ 2,966 คน การจ้างงานโดยอ้อมจากอุตสาหกรรมปลายน้ำ และ Wider Space Economy จำนวน 6,687 คน และจากผลการวิเคราะห์ผลกระทบชักนำพบว่า ผลกระทบชักนำทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.029 คิดเป็นจำนวน 10,938 คน (จำนวนผู้มีงานทำในปัจจุบันเท่ากับ 37.9 ล้านคน) ดังนั้น เมื่อรวมผลกระทบโดยตรงกับผลกระทบโดยอ้อมอื่น ๆ เข้าด้วยกันแล้ว พบว่าอุตสาหกรรมอวกาศสร้างผลกระทบเชิงสังคมโดยทำให้เกิดการจ้างงานทั้งสิ้น 36,862 คน

ด้วยการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และการเข้าสู่ยุคดิจิทัล ขอบเขตของเศรษฐกิจอวกาศเดิมมีการเปลี่ยนแปลงไปเข้าสู่ยุคของ New Space คือยุคที่เศรษฐกิจอวกาศจะไม่ได้ถูกขับเคลื่อนโดยหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานด้านความมั่นคงอีกต่อไป แต่จะเป็นยุคที่เปิดให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อใช้ห้วงอวกาศ (Space) ให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในทุก ๆ ด้าน ภายใต้ต้นทุนที่เหมาะสม แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จะให้สำคัญกับอุตสาหกรรมอวกาศ โดยเฉพาะในส่วนของการใช้คลื่นความถี่และการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมที่ถือเป็นสมบัติ

ของประเทศชาติ และมีการกำหนดหน่วยงานกำกับดูแลอย่างชัดเจน คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการอนุญาตและกำกับกำกับการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการใช้สัญญาณดาวเทียมให้สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอนุญาตให้ดาวเทียมต่างชาติให้บริการในประเทศไทย สำหรับกิจการด้านอวกาศในประเทศไทยยังให้น้ำหนักด้านความมั่นคงและมีกรอบคิดในการจัดสรรทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจอวกาศในมุมมองของการเป็นสมบัติของชาติอยู่ ซึ่งส่งผลโดยตรงในการพัฒนา New Space ในอนาคต ทั้งนี้ New Space ถือเป็นแนวโน้มหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจการอวกาศให้มีการเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถพัฒนาเป็นสินค้าต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งหากประเทศใดสามารถเข้ามาสู่แนวทางนี้ได้จะช่วยเพิ่มโอกาสให้กับประเทศในการพัฒนาและแสวงหารายได้จากช่องทางนี้เพิ่มเติมได้ การพัฒนาเศรษฐกิจอวกาศหรืออุตสาหกรรมอวกาศให้เข้าสู่ New Space จำเป็นต้องมีลักษณะ ดังนี้

- การมุ่งที่จะลดต้นทุนในการดำเนินการต่าง ๆ
- ต้องมั่นใจว่าต้นทุนที่ต่ำนั้น จะมีผลตอบแทน
- ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- เข้าสู่ตลาดด้วยการสร้างเสริมให้มีอัตราการบริโภค/ใช้บริการในอัตราส่วนที่สูง
- เน้นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
- สิ่งที่เป็นหัวใจของทั้งหมดในการเข้าสู่ New Space คือการสร้างนวัตกรรม

จะเห็นได้ว่าหลักการสำคัญของการเข้าสู่ New Space คือ การเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งต้นทุน กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงสร้างความชัดเจนของกระบวนการต่าง ๆ ให้เข้าใจตรงกัน ทั้งนี้ ถึงแม้ว่ากิจการอวกาศเป็นช่องทางที่ทุกประเทศทั่วโลกมีสิทธิในการเข้าไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติร่วมกันเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อกันและกันด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งกระบวนการ กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ รองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และเพื่อให้ความมั่นใจว่าจะสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม และเมื่อมีการพัฒนานวัตกรรม จะช่วยสร้างความต้องการให้ลูกค้าเข้ามาใช้งานในอัตราส่วนที่สูง จนสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนและพัฒนาได้อย่างเหมาะสม เพื่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจอวกาศไปสู่ New Space ประเทศไทยจำเป็นต้องมีกฎหมายแม่บทสำหรับจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านการกำหนดนโยบายและแผนกิจการอวกาศระดับชาติอย่างชัดเจนเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในการเข้าถึงอวกาศ และใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ รวมถึงส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเท่าเทียมกัน

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ขอลอภิปรายสนับสนุนรายงานของคณะกรรมการธิการ พร้อมทั้งข้อสังเกตว่าเมื่อใดภาครัฐจะให้ความสนใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง รัฐบาลเคยแถลงนโยบายว่าจะผลักดันในเรื่องนี้ แต่จากรายงานพบว่ารัฐบาลยังไม่ได้มีความคืบหน้าในการดำเนินการมีเพียงการเตรียมแผนการดำเนินงานเท่านั้น จึงขอให้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้และเร่งดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ในอนาคตควรมีการกำหนดตัวบทกฎหมายและมีแนวทางในการควบคุมดูแล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเอาเปรียบทางผลประโยชน์ของกลุ่มทุนต่อไป พร้อมกันนี้ ขอให้คณะกรรมการเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ต่อประชาชนในเรื่องนี้ เพื่อให้สามารถประชาชนเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น ควรใช้ New Space Economy ด้วยเทคโนโลยีใหม่เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างคนเมืองและชนบทในทางสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และธุรกิจ อย่างไรก็ตามขอให้ข้อสังเกตว่าจะใช้ New Space Economy เพื่ออะไร เพื่อใคร ที่ไหน เมื่อใด

อย่างไร เนื่องจากอาจเกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและการเกิดความเหลื่อมล้ำได้ ซึ่งผู้ประกอบการรายใหญ่ จะได้เปรียบและสามารถปรับตัวได้มากกว่าเกษตรกรรายย่อย ขอให้คณะกรรมการฯ นำส่งรายงานฉบับนี้ ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งควรส่งเสริมให้มีการแข่งขันในส่วนของกิจการอวกาศ มิใช่เพียงให้พึ่งพา ดาวเทียมต่างประเทศเท่านั้น

พันเอก เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ รองประธานคณะกรรมการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คนที่สอง ชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกฯ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยผลผลิตในวันนี้เป็นผลผลิตของคณะอนุกรรมการโครงสร้างพื้นฐานซึ่งได้เสร็จสิ้นภารกิจแล้ว โดยตนเป็นประธานคณะอนุกรรมการกิจการอวกาศเพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงก็จะได้นำสิ่งที่สมาชิกฯ เสนอแนะไปดำเนินการจัดทำรายงานอีก 1 ฉบับ เพื่อนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาหากมีเวลา นำเสนอได้ทัน อย่างไรก็ตาม รายงานที่คณะกรรมการได้จัดทำนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยคณะกรรมการมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชน

นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย ประธานคณะกรรมการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอขอบคุณสมาชิกฯ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ โดยกรรมการฯ ได้พิจารณาในเรื่องการทำกิจการอวกาศเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำเพื่อให้เกิดความอยู่ดีกินดี และเร็ว ๆ นี้ คณะกรรมการฯ จะจัดการสัมมนาในเรื่องดังกล่าว ณ วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยจะทำการวิจัยและสร้างห้องทดลองเกี่ยวกับอวกาศเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับเยาวชน คนรุ่นใหม่ รวมทั้งพี่น้องประชาชน ให้ได้รับประโยชน์จากกิจการอวกาศและสามารถใช้ความรู้ไปดำเนินการกิจการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ไม่ได้มองเพียงชุมชนเมืองหรือภาคเศรษฐกิจที่เติบโต เพียงอย่างเดียวแต่ได้มองไปถึงประชาชน เกษตรกร และผู้ที่อยู่ห่างไกลว่าจะได้รับผลประโยชน์จากการศึกษา และดำเนินการในเรื่องกิจการอวกาศอย่างไรเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ในโอกาสต่อไปได้

เนื่องจากสมาชิกฯ ต่างเห็นด้วยกับรายงาน ของคณะกรรมการฯ และไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้น ประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุม เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุม ข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับ การประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

4.5 รายงานการศึกษา เรื่อง การเกษตรยุคใหม่ของประเทศไทย The Next Generation Farming of Thailand ซึ่งคณะกรรมการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาเสร็จแล้ว

คณะกรรมการขอเลื่อนการพิจารณา

4.6 รายงานการศึกษา เรื่อง การศึกษา TELEMEDICINE ในประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาเสร็จแล้ว

คณะกรรมการขอเลื่อนการพิจารณา

4.7 รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง การศึกษา ตรวจสอบ และติดตาม การดำเนินการโครงการรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา และช่วงนครราชสีมา - หนองคาย ซึ่งคณะกรรมการการคมนาคม พิจารณาเสร็จแล้ว

เนื่องจากรายงานผลการพิจารณาศึกษา 4.9 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการการคมนาคม พิจารณาเสร็จแล้ว เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ประชานฯ จึงขอปรึกษาที่ประชุมให้นำมาพิจารณารวมกัน ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้อง

นายโสภณ ชาร์มย์ ประธานคณะกรรมการการคมนาคม และนายพิเชษฐ คุณาธรรมรักษ์ อธิบดีกรมการขนส่งทางราง ในฐานะที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ แถลงรายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 23 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2563 ที่ประชุมได้มีมติให้คณะกรรมการการคมนาคมพิจารณาญาติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบ และติดตาม การดำเนินการโครงการรถไฟความเร็วสูงช่วงกรุงเทพ - นครราชสีมา และช่วงนครราชสีมา - หนองคาย (นายวินท์ สุธีรัชย์ และนายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ เป็นผู้เสนอ) และญาติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญติดตามการดำเนินงานก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา และนครราชสีมา - หนองคาย (นายประเสริฐ จันทรรวงทอง และนายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม เป็นผู้เสนอ) นั้น บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาทั้ง 2 ญาติ ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานการศึกษาต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป โดยผลการพิจารณาศึกษากำหนดประเด็นปัญหาหลัก 3 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการก่อสร้างโครงการรถไฟความเร็วสูงช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา และช่วงนครราชสีมา - หนองคาย ได้แก่ ปัญหาความล่าช้าของโครงการช่วงกลางดง - ปางโอศก ปัญหาการเวนคืนที่ดินและกระบวนการจัดทำรายงานศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาการกำหนดและออกแบบทางข้ามทางรถไฟที่ไม่เหมาะสมกับบริบทการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ปัญหาการก่อสร้างที่มีผลกระทบต่อระบบชลประทานในแต่ละท้องถิ่นตามแนวเส้นทางก่อสร้างโครงการ

2. ประเด็นความคุ้มค่าของการลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา และช่วงนครราชสีมา - หนองคาย ได้แก่ ปัญหาความซ้ำซ้อนการลงทุนเส้นทางกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา ซึ่งมีการลงทุนหลายโหมดในเส้นทางเดียวกัน เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟทางคู่ และโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ปัญหาความพร้อมของหน่วยงานในการบริหารความเสี่ยงของโครงการรถไฟความเร็วสูง

3. ประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้จากการดำเนินโครงการรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา และช่วงนครราชสีมา - หนองคาย ได้แก่ ปัญหาทิศทางที่ชัดเจนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ปัญหาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผลการพิจารณาศึกษาตามประเด็นปัญหาหลัก 3 ประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการ ได้มีข้อเสนอและข้อสังเกต โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการก่อสร้างโครงการรถไฟความเร็วสูง

1.1 ปัญหาความล่าช้าการดำเนินโครงการ การรถไฟแห่งประเทศไทยควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการช่วงกลางดง - ปางอโศก และนำไปทบทวนปรับปรุงแผนดำเนินงานในสัญญาอื่น ๆ เพื่อป้องกันปัญหาความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้น

1.2 การสำรวจออกแบบและการจัดทำรายงานศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การรถไฟแห่งประเทศไทย ควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กระบวนการจัดทำรายงานศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยผู้บริหารควรเข้าร่วมดำเนินการด้วย เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุดจากการดำเนินโครงการ และสามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานการก่อสร้าง

1.3 การแก้ไขปัญหาการก่อสร้างจุดตัดทางรถไฟกับถนน แนวทางการแก้ไขปัญหาควรมีรูปแบบที่ชัดเจน เป็นไปตามหลักการและมาตรฐานทางวิศวกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนสอดคล้องวิถีชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องที่ เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการแก้ไขปัญหาตลอดแนวเส้นทางของโครงการ

1.4 การแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ การรถไฟแห่งประเทศไทยควรเร่งเยียวยาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากการดำเนินโครงการอย่างรวดเร็วและชัดเจน อย่างเพียงพอต่อความเสียหาย พร้อมทั้ง กำหนดมาตรการป้องกันการเกิดเหตุลักษณะเดียวกันอย่างชัดเจนในการดำเนินการก่อสร้างระยะต่อไป

2. ประเด็นความคุ้มค่าและข้ออ่อนของการลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูง

2.1 การลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงเป็นการลงทุนในเส้นทางเดียวกับโครงการรถไฟทางคู่ สามารถรองรับการคมนาคมและขนส่งของผู้โดยสารและสินค้าในลักษณะเดียวกัน แต่มูลค่าการลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงมากกว่าโครงการรถไฟทางคู่ รัฐบาลอาจแก้ไขปัญหาในมิติการลงทุนด้วยวิธีการจ่ายค่าตอบแทนที่มีใช้เป็นเงิน เช่น การนำข้าวหรือผลผลิตทางการเกษตรอื่นของประเทศไทยแลกเปลี่ยนแทนการจ่ายค่าตอบแทนด้วยเงิน เพื่อลดภาระด้านงบประมาณและส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศ เป็นต้น

2.2 ความข้ออ่อนการลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงกับโครงการรถไฟทางคู่ การดำเนินการระยะต่อไป ควรเลือกดำเนินโครงการรถไฟทางคู่ก่อน เพื่อรองรับปริมาณการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว - สาธารณรัฐประชาชนจีน และเมื่อโครงการรถไฟความเร็วสูงระยะที่ 1 (กรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา) แล้วเสร็จ ควรประเมินเรื่องผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและทางการเงิน ที่ได้ประมาณการไว้ว่ามีความคลาดเคลื่อนไปมาน้อยเพียงใด

2.3 ความข้ออ่อนการลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงกับโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (Motorway) เส้นทางคมนาคมจากกรุงเทพมหานคร - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) มีลักษณะการใช้เส้นทางร่วมกันในช่วงแรก (กรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา) แต่ช่วงต่อไปตั้งแต่จังหวัดนครราชสีมาจะเป็นจุดแยกเส้นทางคมนาคมได้อีก 2 ทิศทาง คือ เส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (อีสานเหนือ และเส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (อีสานใต้) ดังนั้น การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา อาจถือเป็นข้อยกเว้นของหลักการลดความข้ออ่อนของการลงทุน และมีความจำเป็นต้องบรรเทาปัญหาความคับคั่งของปริมาณการจราจรที่มีการเดินทางไม่น้อยกว่า 10 ล้านเที่ยวต่อวัน อย่างไรก็ตาม เพื่อแก้ปัญหาลงทุนที่ข้ออ่อนในช่วงที่สอง และทำให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนมากที่สุด ตลอดจนการคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณตามความจำเป็น หากได้ดำเนินโครงการรถไฟความเร็วสูง ระยะที่ 1 ช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา แล้ว ควรมีการพิจารณาทบทวนแผนการก่อสร้างในระยะที่ 2 ช่วงนครราชสีมา - หนองคาย ในมิติของการลงทุนต่อไป

2.4 ปัญหาแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่และความพร้อมของหน่วยงาน แนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ ควรมีการกำหนดแผนพัฒนาเมืองที่เป็นทางผ่านของโครงการรถไฟความเร็วสูงรองรับอย่างชัดเจน รวมทั้ง ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมร่วมพัฒนาให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการรถไฟความเร็วสูง ส่วนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ควรจัดตั้งองค์กรพิเศษขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยงด้านการลงทุนของโครงการ

3. ประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้จากการดำเนินโครงการรถไฟความเร็วสูง

3.1 ปัญหาความชัดเจนด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี กระทรวงคมนาคมเตรียมจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบรางในรูปแบบขององค์การมหาชน โดยองค์กรดังกล่าวจะจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี และดำเนินงาน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การถ่ายทอดเทคโนโลยีมาตรฐานระบบราง อุตสาหกรรมระบบราง การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การตรวจสอบ และการทดลอง อย่างไรก็ตาม แนวทางความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ต้องการพัฒนาบุคลากรในระดับอุดมศึกษาหรือระดับอาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาด้านบุคลากรที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3.2 ปัญหาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรวิชาชีพ กระทรวงคมนาคมมีความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ ในรายการ 26 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ตรวจสอบและรับรองเครื่องหมายรับรองสำหรับผลิตภัณฑ์ด้านระบบราง เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมระบบรางของไทยในอนาคต ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 26 รายการ โดยแบ่งดำเนินการเป็น 2 ระยะ ส่วนความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพ กระทรวงคมนาคมได้ประสานให้สภาวิศวกรและสภาสถาปนิกจัดหลักสูตรอบรมและทดสอบบุคลากรของฝ่ายจีนตามความเหมาะสม ได้แก่การจัดฝึกอบรมวิศวกรจีน ด้านกฎหมายและจรรยาบรรณ ด้านเทคนิคเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดในประเทศไทย และความปลอดภัยในการทำงานและการจัดการความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม การถ่ายทอดเทคโนโลยีควรเป็นแนวทางที่สามารถทำให้เกิดการผลิตในประเทศไทยจริง มิใช่เป็นเพียงการอบรมทั่วไป

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางสะดวกปลอดภัย แต่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณที่ก่อสร้าง การก่อสร้างไม่ได้ทำประชาพิจารณ์โดยตรง อีกทั้งยังปิดทางระบายน้ำ สร้างปัญหาให้แก่ประชาชนในหลายพื้นที่ นอกจากนี้ ประชาชนยังคงต้องโดนเวนคืนที่ดิน และยังมีการสร้างสะพานที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน เพราะสร้างรูปแบบที่ไม่ถูกต้องและไม่มีประโยชน์ ที่ราชพัสดุก็เช่นเดียวกันเมื่อรถไฟความเร็วสูงตัดผ่าน ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก และไม่ได้รับการเยียวยาที่เป็นธรรม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่ได้แก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง มีปัญหาเกิดขึ้นทั้งจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอื่น หากยังคงก่อสร้างโครงการนี้ต่อไปจะทำให้คนโคราชสีมาเป็นเมืองเอกแตก น้ำจะท่วมพื้นที่ โครงการรถไฟความเร็วสูงนี้เป็นโครงการที่ต้องอาศัยการพิจารณาศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบ การดำเนินการแก้ไข พี่น้องประชาชนได้รับความเดือดร้อน และออกมาเรียกร้องให้มีการยุติโครงการก่อสร้างโครงการดังกล่าวต่อรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ในรายงานเล่มนี้กลับไม่พบการเรียกร้องของประชาชน เหตุใดคณะกรรมการจึงไม่พิจารณาเรื่องนี้ พี่น้องประชาชนเรียกร้องให้มีการทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนทั้งในทางบวกและทางลบ (Environmental Impact Assessment Division : EIA) เพื่อศึกษาผลกระทบต่อพี่น้องประชาชน ขอให้คณะกรรมการบรรจุข้อเรียกร้องของพี่น้องประชาชนลงไปในการรายงานฉบับนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงขอให้ส่งเรื่องไปยังรักษาการนายกรัฐมนตรีนครและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เพื่อให้หาแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม สมาชิกฯ บางส่วนได้ตั้งข้อสังเกตว่า จากรายงานพบว่ามียารายจ่ายจำนวนมาก แต่กลับไม่พบรายได้ที่ไม่ได้สร้างประโยชน์ให้แก่ทางรถไฟปรากฏในรายงาน และมีวิธีการในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างไร ตลอดจนระเบียบการยกเว้นภาษีเป็นอย่างไร เพราะอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของประเทศ และอาจเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าประโยชน์ของประชาชน ขอให้การรถไฟดำเนินการจัดทำ EIA ใหม่อีกครั้ง เนื่องจากการทำ EIA ได้จัดทำมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน พร้อมกันนี้ ขอให้คณะกรรมการได้สะท้อนปัญหาไปยังการรถไฟเพื่อทราบถึงปัญหาที่ประชาชนกำลังประสบอยู่ในขณะนี้เพื่อพิจารณาต่อไป

นายโสภณ ชาร์มย์ ประธานคณะกรรมการการคมนาคม ชี้แจงว่า รถไฟรางคู่ นั้น มีการออกแบบตั้งแต่ปี 2557 และมาออกแบบใหม่ในปี 2562 โดยนำมามาตรฐานของจีนมาใช้เพราะเราไม่มีมาตรฐานกลาง และคณะกรรมการได้จัดทำรายงานเสร็จสิ้นเมื่อปี 2564 แต่มีเรื่องร้องเรียนเข้ามาในปี 2565 แต่คณะกรรมการไม่ได้ละเอียดโดยมีระบุไว้ในข้อสังเกตข้อ 1 เรื่องการรับฟังความคิดเห็นที่ได้ให้ความสำคัญในลำดับต้น ๆ ทั้งนี้ ในฐานะที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติได้พยายามหาข้อปัญหาเพื่อเสนอรัฐบาลให้ได้รับทราบ ซึ่งรายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก จึงขอขอบคุณสมาชิกฯ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต โดยได้พิจารณารวมกันทั้ง 2 ยุติ ซึ่งสิ่งใดที่สมาชิกฯ ได้เสนอมานั้น หากมีโอกาสกรรมการจะนำข้อเสนอต่าง ๆ นั้นไปดำเนินการต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมได้แยกการลงมติ ดังนี้

4.7 รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การศึกษา ตรวจสอบ และติดตาม การดำเนินการโครงการรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร – นครราชสีมา และช่วงนครราชสีมา – หนองคาย ซึ่งคณะกรรมการการคมนาคม พิจารณาเสร็จแล้ว

เนื่องจากสมาชิกฯ ต่างเห็นด้วยกับรายงาน ของคณะกรรมการและไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้น ประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

4.9 รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การแก้ไขปัญหาการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการการคมนาคม พิจารณาเสร็จแล้ว

เนื่องจากสมาชิกฯ ต่างเห็นด้วยกับรายงาน ของคณะกรรมการและไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้น ประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

4.8 รายงานผลการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาช้างป่า ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว

นายสรวิทย์ เนื่องจางค์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาช้างป่า แลกเปลี่ยนรายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 20 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้

สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ปัญหาช้างป่าเพิ่มจำนวนบุกรุกที่ทำกินของเกษตรกรและเยียวยาผลกระทบอย่างยั่งยืน (นายบัญญัติ เจตนจันทร์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินของประชาชน (นายพรเทพ วิสุทธิวัฒน์ ศักดิ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินและสร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ และนายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหagrณิช้างป่าออกนอกเขตอนุรักษ์สัตว์ป่าเข้าทำลายทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตรของประชาชนและทำร้ายประชาชนถึงแก่ชีวิต (นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินและทำร้ายประชาชนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี (นายจารึก ศรีอ่อน เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหช้างป่าอย่างยั่งยืน (นายนิติพล ผิวเหมาะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหช้างป่าบุกรุกบริเวณวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่ดินทำกินของเกษตรกรและเยียวยาผลกระทบอย่างยั่งยืน (นายสรวิชัย เนื่องจำนงค์ เป็นผู้เสนอ) และญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหช้างป่าบุกรุกเข้าทำลายทรัพย์สิน พืชผลการเกษตร และทำร้ายประชาชน (นายสุชาติ อุสาหะ เป็นผู้เสนอ) และมีมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหช้างป่า ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 49 บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการพิจารณาญัตติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานการศึกษาต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป โดยคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาข้อมูลจำนวนช้างป่า ขนาดพื้นที่ และศักยภาพในการรองรับช้างป่าของแต่ละกลุ่มป่า โดยอาศัยฐานข้อมูลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ปี 2559 และยังได้คาดการณ์ประชากรช้างป่าในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ ได้นำเสนอสถิติความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อราษฎรและช้างป่า ตลอดจนนำเสนอสาเหตุสำคัญที่ทำให้ช้างป่าออกนอกเขตป่าอนุรักษ์เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหช้างป่าต่อรัฐบาล ดังต่อไปนี้

จากการสำรวจจำนวนช้างป่าในปี 2559 ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พบว่าประเทศไทยมีจำนวนช้างป่าทั้งสิ้นประมาณ 3,168 – 3,440 ตัว อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16 กลุ่มป่า ทั้งในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จำนวน 69 แห่ง และในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติบางแห่ง มีพื้นที่ที่เป็นแหล่งอาศัยของช้างป่า รวมทั้งสิ้นประมาณ 52,000 ตารางกิโลเมตร โดยกลุ่มป่าที่มีจำนวนช้างป่ามากที่สุด ประกอบด้วย 5 กลุ่มป่า ได้แก่ กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว กลุ่มป่าแก่งกระจาน และกลุ่มป่าตะวันออก โดยในการประเมินศักยภาพของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในการรองรับช้างป่าทั้งหมด 16 กลุ่มป่าในปี 2559 มี 7 กลุ่มป่า ที่ไม่มีข้อมูลที่เพียงพอในการประเมินศักยภาพการรองรับช้างป่า ได้แก่ กลุ่มป่าภูเมี่ยง - ภูทอง กลุ่มป่าลุ่มน้ำปาย - สาละวิน กลุ่มป่าภูพาน กลุ่มป่าศรีลานนา - ขุนตาล กลุ่มป่าพนมดงรัก - ผาแต้ม กลุ่มป่าดอยภูคา - แม่ยม กลุ่มป่าชุมพร ส่วนอีก 9 กลุ่มป่า มีข้อมูลในการประเมิน ได้แก่ กลุ่มป่าฮาลา - บาลา กลุ่มป่าตะวันออก กลุ่มป่าแก่งกระจาน กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าเขาหลวง กลุ่มป่าคลองแสง - เขาสก กลุ่มป่าแม่ปิ้ง - อมก้อย โดย 2 กลุ่มป่า คือ กลุ่มป่าฮาลา - บาลา และกลุ่มป่าตะวันออก มีจำนวนช้างป่าเกินศักยภาพการรองรับของป่าแล้ว ทั้งนี้ เมื่อคำนวณอัตราการเพิ่มจำนวน ประชากรช้างป่าที่ร้อยละ 8.2 ต่อปี คาดว่าในปี 2564 มีช้างป่าทั่วประเทศ 4,698 – 5,101 ตัว มีอีก 1 กลุ่มป่าคือ กลุ่มป่าแก่งกระจาน รวมเป็น

3 กลุ่มป่า ที่มีช้างป่าเกินศักยภาพการรองรับของป่าได้ ปี 2566 จะมีช้างป่า 5,500 – 5,972 ตัว มีอีก 2 กลุ่มป่าคือ กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ และกลุ่มป่าเขาหลวง รวมเป็น 5 กลุ่มป่า ที่มีจำนวนช้างป่าเกินศักยภาพการรองรับของป่า ปี 2570 จะมีช้างป่า 7,539 – 8,186 ตัว มีอีก 1 กลุ่มป่า คือ กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว รวมเป็น 6 กลุ่มป่า ที่มีจำนวนช้างป่าเกินศักยภาพการรองรับของป่า และในปี 2572 ประเทศไทย จะมีช้างป่ารวมทั้งหมดถึง 8,826 – 9,583 ตัว และจะเหลือกลุ่มป่าที่มีศักยภาพรองรับช้างป่าได้เพียง 3 กลุ่มป่าเท่านั้น คือ กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าคลองแสง - เขาสกก และกลุ่มป่าแม่ปิง - อมก๋อย

ปัญหาช้างป่าในป่าอนุรักษ์เพิ่มจำนวนมากขึ้น บุกรุกที่ดินทำกินของเกษตรกรโดยรอบป่าอนุรักษ์ ทำร้ายร่างกาย ชีวิต ทำลายทรัพย์สิน พิษผลการเกษตรต่อเนื่องมาประมาณ 15 ปี และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นตามลำดับ จากข้อมูลปี 2560 – 2563 ของ 16 กลุ่มป่า พบว่ามีสถิติช้างป่าออกหากินนอกเขตป่าอนุรักษ์จำนวน 19,537 ครั้ง มีการทำลายทรัพย์สินราษฎร ทำลายพืชผลทางการเกษตร ราษฎรบาดเจ็บ เสียชีวิต ช้างป่าบาดเจ็บ และตาย ซึ่งข้อมูลความเสียหายที่เกิดจากการทำลายของช้างป่าทั้งหมดนี้น่าจะน้อยกว่าความเป็นจริงหลายเท่า เนื่องจากภาครัฐมิได้จ่ายค่าเสียหายให้เหมาะสมกับความเป็นจริง ทำให้ราษฎรรู้สึกไม่คุ้มค่ากับการเสียเวลาในการเดินทางไปเขียนคำร้องต่อทางราชการ ทั้งนี้ ภัยจากช้างป่ายังเป็นภัยที่มีความแตกต่างจากภัยอื่น ๆ อาทิ อุทกภัย วาตภัย กล่าวคือ ภัยจากช้างป่าเป็นภัยที่เกิดความเสียหายแบบเรื้อรัง ซ้ำซาก ต่อเนื่อง การประเมินความเสียหายมีความยุ่งยากกว่าภัยอื่น ๆ

สาเหตุที่ช้างป่าออกนอกเขตป่าอนุรักษ์ สรุปได้ดังนี้ 1) ช้างป่าเพิ่มจำนวนมากจนเกินศักยภาพพื้นที่ป่าที่จะสามารถรองรับได้ เนื่องจากประชากรช้างป่ามีอัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ 8.2 ต่อปี ขณะเดียวกันห่วงโซ่อาหารระบบนิเวศช้างป่าขาดผู้ล่า เช่น ไม่มีเสือโคร่งล่าลูกช้างป่า มีการออกกฎหมายห้ามล่าช้างเพื่อเอางาการค้าช้างป่าไปสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้านกระทำได้อย่างขึ้น ทำให้ช้างป่าล้นป่า เกิดภาวะขาดแคลนแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร แหล่งเกลือแร่ 2) ลักษณะพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยพื้นที่ที่เป็นป่าไม่มีต้นไม้ใหญ่เติบโตขึ้นรกทึบ ทำให้พื้นที่ที่เป็นทุ่งหญ้าสำหรับเป็นแหล่งอาหารช้างป่าลดลง 3) การเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่า อันเนื่องมาจากมีสิ่งรบกวนภายในเขตป่าอนุรักษ์ เช่น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การลักลอบล่าสัตว์ 4) พื้นที่เกษตรกรรมโดยรอบป่าอนุรักษ์ มีแหล่งน้ำ แหล่งอาหารเป็นแรงดึงดูดทำให้ช้างป่าออกนอกป่าอนุรักษ์มากินอาหารพืชผลทางการเกษตร ทำให้ช้างป่าติดใจในรสชาติอาหารมากกว่าอาหารในป่าอนุรักษ์ 5) การสร้างแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร แหล่งเกลือแร่โป่งเทียมบริเวณขอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ใกล้ที่ดินทำกินของราษฎร

คณะกรรมการขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาช้างป่า ดังนี้

1. รัฐบาลต้องเร่งสำรวจจำนวนช้างป่า และศึกษาศักยภาพในการรองรับช้างป่าให้ครบทุกกลุ่มป่า
2. รัฐบาลต้องเร่งควบคุมจำนวนช้างป่า โดยให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ศึกษาหาแนวทาง วิธีการควบคุมประชากรช้างป่าให้มีผลสรุปและนำมาประยุกต์ใช้ได้โดยเร็ว
3. รัฐบาลต้องเร่งสร้าง และปรับปรุงทุ่งหญ้าสำหรับเป็นแหล่งอาหารช้างป่า เช่น การชิงเผาอย่างมีแบบแผน หรือวิธีการตัดสาง ปลูกพืชที่เป็นอาหารของช้างป่า เร่งสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำ แหล่งเกลือแร่โป่งเทียม โดยเน้นให้จัดสร้างบริเวณที่ลึกเข้าไปในป่าอนุรักษ์ แทนที่จะสร้างตามแนวขอบป่าอนุรักษ์เพื่อรองรับการผลัดถิ่นช้างป่าที่บุกรุกพื้นที่ทำกินของราษฎรทั้งหมดกลับสู่ป่าอนุรักษ์โดยเร็ว
4. รัฐบาลต้องดำเนินการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่ให้คนบุกรุกหรือลักลอบเข้าไปตัดไม้ทำลายป่าในเขตป่าอนุรักษ์ เพื่อไม่ให้ถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่าถูกรบกวน ขณะเดียวกัน รัฐบาลต้องบริหาร

จัดการไม่ให้ช้างป่าบุกรุกที่ทำกินของคนด้วย โดยการแบ่งเขตการจัดการที่ดินหรือโซนนิ่งเป็นเขตป่าอนุรักษ์ และเขตที่ดินทำกินของราษฎรอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างคนกับช้างป่า คนเกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต ทรัพย์สิน พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย รวมทั้งไม่ให้ช้างป่าได้รับอันตรายเกิดการบาดเจ็บล้มตายด้วยเช่นกัน

5. รัฐบาลต้องเร่งก่อสร้างสิ่งกีดขวางหรือแบรริเออร์ พร้อมถนนตรวจการณ์ เพื่อป้องกันการบุกรุกของช้างป่า ตามแนวเขตป่าอนุรักษ์ เพราะว่าการใช้กำลังเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและเฝ้าระวังช้างป่าเพียงอย่างเดียว คงไม่เพียงพอที่จะต้านทานการบุกรุกของช้างป่าออกนอกเขตป่าอนุรักษ์ได้ ในกลุ่มป่าที่มีปัญหาภัยช้างป่าบุกรุกที่ทำกินของราษฎร ซึ่งคณะกรรมการได้ออกแบบคั่นกันช้างพร้อมถนนตรวจการณ์ตามแนวเขตป่าอนุรักษ์ เป็นรูปแบบที่มีความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ มากกว่าสิ่งกีดขวางที่เคยดำเนินการมาก่อนหน้านี้ มีความพร้อมที่จะให้รัฐบาลนำไปจัดสรรงบประมาณและดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่ที่มีปัญหาการบุกรุกของช้างป่าเป็นประจำอย่างเร่งด่วนได้ทันที อย่างไรก็ตามรัฐบาลจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมก่อนดำเนินการก่อสร้าง

6. รัฐบาลต้องขนย้ายช้างป่าที่มีความเสี่ยงเผชิญหน้าและทำร้ายประชาชนหรือ "ช้างป่าเกร" ออกจากป่าชุมชนหรือที่ดินทำกินของราษฎรโดยเร่งด่วน นำไปปรับพฤติกรรมในสถานที่กักกันช้างป่าออกนอกป่าอนุรักษ์ ซึ่งควรจัดสร้างขึ้นในแต่ละจังหวัด และผลักดันช้างป่าประจำถิ่นที่อาศัยอยู่ตามป่าชุมชนหรือที่ดินทำกินของราษฎรกลับคืนสู่ป่าอนุรักษ์โดยเร็ว พร้อมทั้งจัดกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัครเฝ้าระวังและติดตามช้างป่า สนธิกำลังกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรึงกำลังที่ชายขอบป่าอนุรักษ์ไม่ให้ช้างป่าเล็ดลอดออกมาอีก จนกว่าจะก่อสร้างเครื่องกีดขวาง พร้อมถนนตรวจการณ์ตามแนวเขตป่าอนุรักษ์แล้วเสร็จ

7. รัฐบาลต้องเร่งเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยช้างป่าทุกกรณีทันที ด้วยความเป็นธรรม ไม่ว่าจะ เป็น ความเสียหายต่อร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน พืชผลทางการเกษตร คณะกรรมการได้ศึกษารูปแบบการประกันภัยช้างป่า ซึ่งเป็นการประกันภัยที่ตัวช้างป่าทั่วประเทศ กรณีราษฎรเสียชีวิต ทุพพลภาพ พิกัด จากช้างป่า ราษฎรจะได้รับสินไหมทดแทนที่มีความเป็นธรรมมากขึ้น ขณะเดียวกัน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะต้องออกระเบียบว่าด้วยการเยียวยาชดเชยแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากช้างป่า เพื่อรองรับการทำประกันภัยช้างป่า จะทำให้กรมธรรม์ประกันภัยจากช้างป่า มีผลคุ้มครองโดยสมบูรณ์ ซึ่งรัฐบาลสามารถจัดสรรงบประมาณมาเพื่อชำระเบี้ยประกันภัยจากช้างป่าได้ทันที การทำประกันภัยจากช้างป่านี้ จะช่วยบรรเทาปัญหาการเงินเยียวยาตามระเบียบกฎหมายของทางราชการที่มีอัตราต่ำ ไม่มีความเป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการวยังได้มีข้อเสนอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดทำบัญชีราคากลางต้นไม้และพืชผล เพื่อชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยช้างป่า โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาและใช้ตารางรายละเอียดค่าทดแทนต้นไม้และไม้ผลที่ถูกเขตชลประทานของกรมชลประทานมาเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิง

8. รัฐบาลต้องแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาช้างป่าสามารถดำเนินการได้อย่างครบวงจรด้วยความเป็นธรรม และเกิดความยั่งยืน

9. รัฐบาลต้องนำวิกฤตปัญหาช้างป่ามาเป็นโอกาส เมื่อการก่อสร้างเครื่องกีดขวางหรือแบรริเออร์คั่นกันช้างพร้อมถนนตรวจการณ์ ตามแนวเขตป่าอนุรักษ์แล้วเสร็จสมบูรณ์ จะทำให้คนและช้างป่ามีความปลอดภัย รัฐบาลสามารถพัฒนาพื้นที่ที่เคยวิกฤตมีปัญหายภัยจากช้างป่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศมาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชมช้างป่า เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน ท้องถิ่น เพิ่มรายได้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นช่องทางการนำรายได้เข้าประเทศได้เป็นอย่างมาก แม้ว่าการก่อสร้างเครื่องกีดขวางหรือแบรริเออร์คั่นกันช้าง พร้อมถนนตรวจการณ์

จะใช้งบประมาณค่อนข้างสูง แต่เชื่อว่าจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า การดำรงอยู่ของช้างป่าทำให้คนมีรายได้ คนจะอนุรักษ์ช้างป่าเป็นการพัฒนาที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เมื่อไม่มีผู้เสียชีวิตไม่มีผู้ประสบภัยช้างป่าทรัพย์สิน พืชผลทางการเกษตรไม่เสียหาย รัฐบาลก็ประหยัดงบประมาณ ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข สามารถขายพืชผลทางการเกษตรเป็นอาหารช้างป่าได้อีกด้วย ทำให้คนรักช้างป่าไปโดยปริยาย ดังนั้น งบประมาณที่ใช้ในการแก้ปัญหาช้างป่าจึงไม่เป็นค่าใช้จ่ายที่สูญเปล่าอย่างแน่นอนนับว่าเป็นการลงทุนที่สามารถแก้ได้หลายปัญหา สร้างรายได้อย่างมหาศาลและต่อเนื่องแก่ประเทศชาติ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารัฐบาลคงจะได้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการไปดำเนินการแก้ไขปัญหาช้างป่าโดยเร็วต่อไป

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การมีการจัดทำแนวกันเขตโดยอาจทำเป็นรั้วกึ่งถาวรหรือรั้วถาวร แต่ควรมีการศึกษารูปแบบในการจัดทำแนวรั้วให้มีความแข็งแรงและมีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้จริง รวมทั้งประชาชนในเขตรอยต่อควรได้รับการคุ้มครอง จะทำอย่างไรไม่ให้ช้างออกมาทำลายพืชผลทางการเกษตรและพี่น้องประชาชน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน และให้คนกับช้างสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ นอกจากนี้ ในรายงานยังไม่พบข้อมูลที่คณะกรรมการจะเสนอแนะมาตรการในการติดตามช้าง เพื่อให้สามารถติดตามเส้นทางการเข้ามาของช้าง ซึ่งมักจะมาในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน ตลอดจนอุทยานควรมีโดรนถ่ายภาพเพื่อใช้ติดตามและดูว่าช้างอพยพมาเมื่อใดเพื่อหาแนวทางการป้องกัน สมาชิกฯ บางส่วนได้ให้ข้อสังเกตถึงแนวทางในการสร้างรายได้ให้แก่อุทยานจากการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมอุทยาน อย่างไรก็ตาม ขอเรียกร้องไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพื้นที่เพื่อตรวจสอบและดูแลปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

นายมานะ ชนะสิทธิ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาช้างป่า ชี้แจงว่า ช้างประจำถิ่นคือช้างที่ออกนอกป่าแล้วมาอยู่ในสวนของพี่น้องประชาชนที่รกร้างหรือมาอยู่ป่าชุมชนใกล้ ๆ หมู่บ้านแล้วไม่ยอมกลับป่า ส่วนช้างเกเรคือช้างที่ออกมาแล้วจะทำลายพืชผลทางการเกษตรของประชาชน พบคนแล้วจะทำร้าย และจากข้อมูลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พบว่าช้างมีอัตราการขยายพันธุ์ร้อยละ 8.2 ต่อปี ซึ่งเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้เนื่องจากคณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานมาในหลาย ๆ แห่ง อาทิ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มืองค์กรต่างประเทศเข้ามาช่วยเก็บมูลช้างนำไปตรวจ DNA จึงทราบว่าอัตราการขยายพันธุ์ของช้างเพิ่มขึ้นตามที่ปรากฏ และหากรวม 5 กลุ่มป่าเราน่าจะมีช้างไม่น้อยกว่า 5,000 ตัว เช่น กลุ่มป่า 5 จังหวัดภาคตะวันออก มีข้อมูลจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าปี 2559 มีช้างป่า 423 ตัว หากนับจนถึงวันนี้ ช้างป่ารอยต่อจะต้องมีแล้ว 716 ตัว และหากถึงปี 2570 จะมี 1,059 ตัว แต่ป่าที่สามารถรองรับได้ในกลุ่มป่า 5 จังหวัดภาคตะวันออก รองรับได้เพียง 313 ตัว ดังนั้น จึงได้เห็นข่าวว่าช้างออกนอกพื้นที่แล้วมาทำร้ายพี่น้องประชาชนเฉพาะในจังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่ปี 2555 - 2565 มีผู้เสียชีวิตจากการโดนช้างเหยียบตาย 37 ราย ซึ่งเป็นความเดือดร้อนอย่างมาก จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สมาชิกฯ จะให้การสนับสนุนรายงานของคณะกรรมการนี้ ซึ่งหากเราสามารถทำตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการได้ อาทิ การก่อสร้างสิ่งกีดขวางหรือแบรีเออร์รอบรอยต่อเสร็จจะได้ถึง 5 คุ่ม คือ 1. รักษาชีวิตคนที่ถูกช้างเหยียบ 2. รักษาชีวิตช้าง 3. รักษาพืชสวนการเกษตรของประชาชน 4. รักษาป่าอย่างยั่งยืนเพราะมีขอบเขตชัดเจนไม่สามารถบุกรุกป่าได้อีก และ 5. เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก และพี่น้องประชาชนที่อาศัยอยู่ขอบป่าก็สามารถปลูกพืชที่เป็นอาหารช้างขายให้กับนักท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้

นายดิเรก จอมทอง ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาช้างป่า ชี้แจงว่า ช้างมีอยู่ 2 ลักษณะ คือช้างที่เป็นสัตว์ป่าโดยเราจะเรียกว่า ตัว ส่วนช้างบ้านมีลักษณะเป็นสัตว์พาหนะจะเรียกว่า เชือก ส่วนเรื่องของการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นสามารถทำได้เนื่องจากมีสิ่งกีดขวาง

หรือแบรีเออร์กั้นข้างควบคุมไปกับถนนตรวจการณ์กว้างประมาณ 5 เมตร ซึ่งเป็นลักษณะที่แยกคนกับข้าง หากเราอยู่บนถนนแล้วมองออกไปจะเห็นข้างป่า โดยมีแบรีเออร์กั้นอยู่จึงปลอดภัย ซึ่งจากการศึกษาดูงานของคณะกรรมการในหลาย ๆ พื้นที่ทั่วประเทศทำให้เห็นว่าหลายพื้นที่ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ จึงมั่นใจว่าผลการพิจารณาศึกษาของกรรมการสามารถผลักดันไปสู่การท่องเที่ยวได้อย่างแน่นอน

นายไพรินทร์ หนูมาก กรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาข้างป่า ชี้แจงว่า จากปัญหาข้างป่านั้นทำให้ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตอนกลางคืนต้องคอยเฝ้าระวังข้างป่า และไล่ข้างป่า ทั้งนี้ ปัจจุบันท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น อบต. เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่มีระเบียบหรือกฎหมายที่ให้อำนาจในการเข้าไปบุรณะหรือแก้ไขปัญหาหรือช่วยป้องกัน โดยปัจจุบันสิ่งเดียวที่ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้คือจัดทีมไล่ข้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อรายงานฉบับนี้นำเสนอไปยังรัฐบาลจะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขเพื่อช่วยเหลือพี่น้องประชาชน นอกจากนี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกตโดยขอให้รัฐบาลจัดตั้งคณะบูรณาการเรื่องข้างป่าในระดับท้องถิ่นเพื่อบูรณาการบริหารจัดการเรื่องข้างป่าได้อย่างครบวงจรมากขึ้น

นายสมศักดิ์ สุนทรนวกัทร กรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาข้างป่า ชี้แจงว่า สิ่งที่สมาชิกฯ ได้สอบถามมานั้น คณะกรรมการได้ระบุไว้ในรายงานแล้ว อาทิ กรณีการติดตามการเคลื่อนย้ายประชากรข้าง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้มีการติดปลอกคอสัญญาณดาวเทียมทำให้ทราบตำแหน่งข้างอยู่ที่ใด แต่เนื่องจากปัจจุบันปลอกคอสัญญาณดาวเทียมมีราคาแพงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดโดยติดได้จำนวนไม่มากนัก อีกทั้งกรณีอุทยานแห่งชาติกุยบุรีได้มีการศึกษาเรื่องการตั้งกล้อง Real Time ที่สามารถทราบตำแหน่งข้างที่เคลื่อนไหวได้ ซึ่งสามารถแจ้งเตือนให้กับประชากรในพื้นที่ได้รับทราบ แต่เนื่องจากในหลายพื้นที่อยู่ในระหว่างการพัฒนารูปแบบวิธีการในการติดตามประชากรข้างโดยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยโดยจะได้มีการพิจารณาและหาเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมต่อไป

นายเดชา คงคา กรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาข้างป่า ชี้แจงว่าการควบคุมประชากรข้างป่านั้นเป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากข้างป่ามีน้ำหนักร่างกายพันกิโลกรัม โดยเฉพาะเพศผู้ อยู่รวมกันเป็นโขลง ข้างเพศผู้และเพศเมียมีอวัยวะสืบพันธุ์อยู่ภายในร่างกาย การควบคุมประชากรข้างป่าด้วยการผ่าตัด ทำหมัน ตัดท่อนำไข่ของข้างเพศเมีย และผ่าตัดนำอวัยวะออกจากร่างกาย ทำด้วยความยากลำบากเพราะต้องวางยาสลบซึ่งมีโอกาสทำให้ข้างป่าเสียชีวิต อีกทั้งข้างป่าจะมีนิสัยดุร้ายสามารถทำอันตรายต่อเจ้าหน้าที่ได้

นายจารึก ศรีอ่อน รองประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาข้างป่า คนที่สอง ชี้แจงว่า หัวใจในการแก้ปัญหาข้างป่าคือจะต้องแยกคนออกจากข้างให้ได้ และคุณกันข้างจะต้องกันข้างได้เต็มร้อยเพราะปัจจุบันปัญหาเกิดจากคุณกันข้างไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งแบรีเออร์กั้นข้างที่คณะกรรมการเสนอนั้นจะสามารถกันข้างได้จริง

นายสุวิธาน สุวรรณาคะ กรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาข้างป่า ชี้แจงเพิ่มเติม โดยขอเป็นตัวแทนพี่น้องเกษตรกรทั่วประเทศเรียกร้องไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอให้นำข้างออกจากชุมชนโดยเร็วที่สุด

เนื่องจากสมาชิกฯ ต่างเห็นด้วยกับรายงาน ของคณะกรรมการและไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้นประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

4.10 รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ในสถานการณ์วิกฤตน้ำมันแพง ไตรมาส 4 ปี 2564 ซึ่งคณะกรรมการการพลังงาน พิจารณาเสร็จแล้ว

นายกิตติกร โล่ห์สุนทร ประธานคณะกรรมการการพลังงาน แกลงรายงานต่อที่ประชุมว่าตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 21 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 11 กันยายน 2562 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการพลังงาน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 (23) เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณา สอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์ พลังงาน และผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน รวมทั้ง การแสวงหาพลังงานทดแทนและพลังงาน ทางเลือกนั้น บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ในสถานการณ์วิกฤตน้ำมันแพง ไตรมาส 4 ปี 2564 เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานการศึกษา ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป

สืบเนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไตรมาส 4 ปี 2564 คณะกรรมการการพลังงาน ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณา สอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษา เรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน และผลกระทบจาก การจัดหาและการใช้พลังงาน รวมทั้งการแสวงหาพลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือก ได้ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญในความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน และผู้ประกอบการขนส่งที่ได้รับผลกระทบ จากปัญหาราคาน้ำมันแพง คณะกรรมการจึงได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริง และแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานการณ์วิกฤตน้ำมันแพงในครั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยลดภาระ ค่าครองชีพของประชาชน และผู้ประกอบการขนส่ง โดยคณะกรรมการได้มีการศึกษาและสรุปโครงสร้าง ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

1. โครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิง แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.1) ราคา ณ โรงกลั่น ประกอบด้วย ราคาน้ำมันสำเร็จรูปตลาดสิงคโปร์ + ค่าพรีเมียม หรือค่าใช้จ่ายในการนำเข้า ได้แก่ ค่าขนส่งน้ำมันจากสิงคโปร์มายังไทย ค่าประกันภัย ค่าสูญเสียน้ำมันระหว่าง ขนส่ง ค่าปรับคุณภาพน้ำมัน ค่าใช้จ่ายในการสำรองน้ำมันเพื่อความมั่นคง และค่าใช้จ่ายของคลังหรือ ค่าลำเลียง + สัดส่วนผสมเชื้อเพลิงชีวภาพ

1.2 ราคาขายส่ง ประกอบด้วย ราคา ณ โรงกลั่น + ภาษีสรรพสามิต ภาษีเทศบาล กองทุน น้ำมันเชื้อเพลิง กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน + ภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.3. ราคาขายปลีก ประกอบด้วย ราคาขายส่ง + ค่าการตลาด + ภาษีมูลค่าเพิ่มของ ค่าการตลาด

2. การกำหนดโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิง มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ราคา ณ โรงกลั่น มีการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคา ณ โรงกลั่นน้ำมัน เชื้อเพลิง ตามมติของคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.)

2.2 ภาษีสรรพสามิต และภาษีเทศบาล กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตามกฎหมายภาษีสรรพสามิต รัฐจัดเก็บจากสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย ในอัตราคงที่ ตามกรอบการจัดหารายได้ ของรัฐหรืองบประมาณ เพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศ และจัดเก็บภาษีเทศบาลให้แก่กระทรวงมหาดไทย ในอัตรา ร้อยละ 10 ของภาษีสรรพสามิต เพื่อนำไปพัฒนาหรือบำรุงท้องถิ่น โดยรัฐจัดเก็บเมื่อน้ำมันออกจากโรงกลั่น หรือคลังน้ำมัน

2.3 กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนฯ โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีหน้าที่ชดเชยช่วงภาวะวิกฤตการณ์หรือหาคำราคาผันผวนในระดับสูง เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาและตามกฎหมายให้ส่งเสริมเชื้อเพลิงชีวภาพไปได้ อีกสามปี ทั้งนี้ อัตราการจัดเก็บเป็นไปตามประกาศ กบน. เรื่อง การกำหนดอัตราส่งเข้ากองทุน อัตราเงินชดเชย อัตราเงินคืนจากกองทุน และอัตราเงินชดเชยคืนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

2.4 กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน มีคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎหมายว่าการอนุรักษ์พลังงาน มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพและลดการใช้พลังงานของประเทศ ทั้งนี้ อัตราการจัดเก็บเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เรื่อง การกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ทำในราชอาณาจักรและน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักร

2.5 ค่าการตลาด เป็นรายได้ที่รวมค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการคลังน้ำมัน ค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันไปยังสถานีบริการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานทั่วไป ค่าใช้จ่าย ณ สถานีบริการ เช่น ค่าแรงพนักงาน ค่าเช่าที่ดิน ค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ และยังรวมกำไรในการขายส่งและขายปลีกด้วย ทั้งนี้ ตามมติ กบง. (20 เมษายน 2561) ได้กำหนดค่าการตลาดของน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 ในอัตรา 1.85 บาทต่อลิตร และน้ำมันดีเซล B7 ในอัตรา 1.80 บาทต่อลิตร โดยเฉลี่ยประมาณ 1.80 บาทต่อลิตร

2.6 ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีที่รัฐจัดเก็บจากสินค้าและบริการทุกชนิด คิดอัตราร้อยละ 7 ของราคาน้ำมัน มีกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมี 3 ขั้นตอน คือ ราคา ณ โรงกลั่น ราคาขายส่ง และราคาขายปลีก แต่ละราคามีองค์ประกอบในการกำหนดอย่างไร กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสร้างความเดือดร้อนให้แก่พี่น้องประชาชนเป็นอย่างมาก พร้อมขอให้เปิดเผยราคาการกลั่นที่แท้จริงเพราะขณะนี้ประชาชนไม่ทราบว่าราคาต้นทุนที่แท้จริงคือเท่าใด เพื่อประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์การปรับขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิง และแนวทางการบริหารจัดการและการออกนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาล ขอเรียกร้องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานตรวจสอบเรื่องนี้โดยเร็ว ตลอดจนได้สอบถามถึงปัญหาที่แท้จริงของวิกฤติพลังงานในขณะนี้ว่ามีเหตุผล ที่มา และที่ไปจากอะไร รวมทั้งโครงสร้างการกำหนดราคาน้ำมันที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีอะไรบ้าง และต้นทุนน้ำมันที่แท้จริงในประเทศเป็นอย่างไร ทั้งนี้ สมาชิกฯ ได้ให้ข้อสังเกตถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปรับขึ้นราคาของพลังงานให้แก่ประชาชน พร้อมขอให้รัฐบาลกำหนดนโยบายที่มีความชัดเจนและมีความมั่นคง เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ตลอดจน การขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้บริหารจะมีแนวทางในการกำกับดูแลอย่างไรเพื่อให้เกิดความเสรีมากยิ่งขึ้น เหตุใดรัฐบาลจึงไม่สามารถกำกับดูแล ปตท. ได้ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันแพงเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน

นายกิตติกร โล่ห์สุนทร ประธานคณะกรรมการการพลังงาน ชี้แจงว่า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นเมื่อเวลาที่น้ำมันมีราคาถูกลงเราจะเก็บราคาน้ำมันเกินจริงเพื่อนำเงินเข้ากองทุน ในขณะที่เมื่อราคาน้ำมันแพงเราจะดึงเงินจากกองทุนออกมา โดยที่ผ่านมามีช่วงที่ราคาน้ำมันราคาถูกลงจริงและมีการเก็บเงินเข้ากองทุนจริงถึง 3 - 4 หมื่นล้านบาท และมีสูงถึง 5 - 6 หมื่นล้านบาท จึงเป็นที่มาที่ไปที่รัฐบาลได้ออกข้อกำหนดว่าเงินที่เก็บเข้ากองทุนหากมีมากจนเกินไปจะเป็นการเสียประโยชน์และเสียโอกาส จึงกำหนดให้

กองทุนน้ำมันมีเงินเข้าได้ไม่เกิน 4 หมื่นล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมาที่ราคาน้ำมันราคาถูกหากไม่มีข้อกำหนด กองทุนน้ำมันจะสามารถเก็บเงินได้ถึงแสนล้านบาท โดยในเรื่องนี้จะเป็นเรื่องที่รัฐบาลอาจต้องนำไปพิจารณา ปรับปรุงต่อไป ส่วนเรื่องโครงสร้างราคาน้ำมันนั้นได้พูดคุยกันมามาก ทั้งนี้ อาจมีการเข้าใจผิดพลาด คือราคาน้ำมันเชื้อเพลิงกับราคาไฟฟ้าที่ไม่เหมือนกัน โดยที่ผ่านมารัฐบาลในอดีตได้มีการตั้งคณะกรรมการ กำกับกิจการพลังงาน หรือ กกพ. โดยร่างแรกจะให้ กกพ. ควบคุมทั้งไฟฟ้าและน้ำมัน แต่สุดท้ายรัฐบาล ในขณะนั้นได้เปลี่ยนให้ไฟฟ้าอยู่ภายใต้ กกพ. ซึ่งรัฐอาจมองความมั่นคงด้านพลังงานมากกว่าเรื่องราคา ซึ่งก็สามารถเข้าใจได้ ส่วนในเรื่องของน้ำมันนั้น รัฐบาลเลือกให้เป็นเรื่องของการค้าเสรี โดยทุกคนสามารถ กำหนดราคากันเองซึ่งโครงสร้างราคาพลังงาน ราคาน้ำมัน ที่เห็นนั้นไม่ได้เป็นการบังคับแต่เป็นแนวทาง โดยบ่อยครั้งราคาที่ประกาศนั้น ผู้ค้าเห็นว่าต่ำไปก็เลือกที่จะขายราคาหน้าปั๊มแพงกว่าในราคาที่ประกาศ ทั้งนี้ ราคาน้ำมันในประเทศในภาพรวมยังถือว่าไม่แพงที่สุดเพราะบางประเทศในอาเซียนมีราคาที่สูงกว่าประเทศไทย อย่างไรก็ตาม หากทุกคนเห็นว่าราคาน้ำมันควรจะอยู่ในกำกับการดูแลของรัฐบาลเราก็สามารถแก้อำนาจ ของ กกพ. โดยดึงน้ำมันเชื้อเพลิงกลับเข้ามาอยู่ในอำนาจหน้าที่เหมือนกับค่าไฟฟ้าก็สามารถกำหนดได้ว่า จะให้น้ำมันมีราคาเท่าใด สำหรับ ปตท. นั้น รัฐบาลถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 50 จึงถือว่ายังเป็นของคนไทยอยู่ ส่วนเรื่องเงินกองทุนที่ติดลบนั้น ตนเห็นว่าไม่ควรให้มีการกู้เงินแต่รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณ มาช่วยสนับสนุนกองทุน

เนื่องจากสมาชิกฯ ต่างเห็นด้วยกับรายงาน ของคณะกรรมการและไม่มีผู้คัดค้าน ดังนั้น ประธานฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมข้อ 88 เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุม เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 104 ประกอบข้อบังคับการประชุม ข้อ 88 และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับการประชุมข้อ 105 ประกอบข้อบังคับ การประชุมข้อ 88 เพื่อส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป

จากนั้น เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อ่านพระบรมราชโองการพระราชกฤษฎีกาปิดประชุม รัฐสภาสมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. 2565 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้อำนาจ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เป็นปีที่ 7 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. 2565 ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 นั้น บัดนี้ จะสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ตามสมัย ประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2565

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 122 และมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุม สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2565

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ

รองนายกรัฐมนตรี

ต่อจากนั้น ประธานฯ ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกฯ ทุกท่าน โดยจากการเป็นผู้แทนราษฎร มาหลายสมัย ไม่มีครั้งใดที่ทำงานหนักและทำงานมากเหมือนสมัยนี้ ยอมรับว่าสมัยที่ผ่านมาเนี่ยระยะเวลา 120 วัน เป็นช่วงที่เราทำงานหนักมากและหากไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกฯ ทุกท่าน ผลงานก็จะ

ไม่ออกมาปรากฏเช่นนี้ จึงขอขอบคุณสมาชิกๆ ทุกท่าน และในช่วงปิดสมัยประชุมขอให้ทำหน้าที่ตัวแทน
ของพี่น้องประชาชนเพื่อประโยชน์ของพี่น้องประชาชน ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งสิ่งนี้จะคุ้มครอง
ตัวเราไว้ตลอดไป จากนั้น ประธานฯ สั่งปิดประชุมในเวลา 18.17 นาฬิกา

ปิดการประชุมเวลา 18.17 นาฬิกา

*****

จัดทำโดย กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร